

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाच्या विभागीय मंडळामार्फत आयोजित केल्या जाणाऱ्या माध्यमिक शालान्त प्रमाणपत्र व उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र परीक्षांशी संबंधित अधिकारी/कर्मचारी व परीक्षार्थी इत्यादींच्या संदर्भातील प्रस्तावित शिक्षासूची -

परिशिष्ट भाग-२ (ब-१) परीक्षार्थी				
अ.क्र.	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (A) परीक्षापूर्व	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (B) परीक्षाकाळात	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (c) परीक्षोत्तर	शास्तीचा तपशील
१	कोणत्याही परीक्षार्थ्याने मंडळाच्या कोणत्याही परीक्षेसाठी सादर केलेल्या ऑनलाईन/ ऑफलाईन अर्जांमध्ये खोटी माहिती सादर करणे.	-----	-----	१) डिबार विद्यार्थ्यांचे बाबतीत त्याच्या प्रतिबंधित कालावधीपर्यंत प्रतिबंध करणे. २) परीक्षेनंतर निदर्शनास आल्यास त्या परीक्षेची संपादनूक रद्द करणे.
२	परीक्षार्थ्याने खोटी प्रमाणपत्रे/ गुणपत्रिका/कागदपत्रे देऊन इ.९ वी/इ. १० वी अगर इ. ११ वी/ इ. १२ वी मध्ये प्रवेश घेऊन त्या आधारे इ. १० वी/इ. १२ वी परीक्षेस आवेदनपत्र सादर करणे.	-----	-----	१) परीक्षेपूर्वी निदर्शनास आल्यास परीक्षेस बसण्यास प्रतिबंध करणे. २) परीक्षेनंतर निदर्शनास आल्यास संपूर्ण परीक्षेची संपादनूक रद्द करणे
३	परीक्षार्थ्याने परीक्षेपूर्वी अगर ऐन वेळी खोटे/प्रतिज्ञापत्र/हमीपत्र/ अपघाताचा/ अपंगत्वाचा वैद्यकीय दाखला केंद्रसंचालकाकडे सादर करून सवलत घेणे व विषय/केंद्र बदलून परीक्षेस प्रविष्ट होणे.	-----	-----	१) परीक्षेपूर्वी निदर्शनास आल्यास परीक्षेस बसण्यास प्रतिबंध करणे. २) परीक्षेनंतर निदर्शनास आल्यास संपूर्ण परीक्षेची संपादनूक रद्द करणे. ३) संबंधित परीक्षार्थ्याविरुद्ध पोलीसात गुन्हा दाखल करणे.

अ.क्र.	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (A) परीक्षापूर्व	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (B) परीक्षाकाळात	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (C) परीक्षोत्तर	शास्तीचा तपशील
४	मंडळाकडून परीक्षेला प्रविष्ट होण्यासाठी देण्यात आलेल्या प्रवेशपत्रावर/द्वितीय प्रतीवर अनधिकृतपणे बदल करणे/बनावट प्रवेशपत्र तयार करणे व त्याआधारे परीक्षेस प्रविष्ट होणे.	-----	-----	१) परीक्षेपूर्वी निदर्शनास आल्यास परीक्षेस बसण्यास प्रतिबंध करणे. २) परीक्षेनंतर निदर्शनास आल्यास संपूर्ण परीक्षेची संपादनूक रद्द करणे. ३) संबंधित परीक्षार्थ्याविरुद्ध पोलीसात गुन्हा दाखल करणे.
५	मंडळाकडून परीक्षेला प्रविष्ट होण्यासाठी देण्यात आलेल्या प्रवेशपत्रावर/द्वितीय प्रतीवर अनधिकृतपणे बदल करणे व त्या आधारे स्वतःऐवजी अन्य व्यक्तीने (तोतया) परीक्षेस प्रविष्ट होणे, निकाल जाहीर झाल्यानंतर तोतयेगिरी अगर गैरमार्ग प्रकरणे उघडकीस येणे.	-----	-----	१) संपूर्ण परीक्षेची संपादनूक रद्द करणे व पुढील पाच परीक्षांना प्रतिबंध करणे. २) मूळ परीक्षार्थी व तोतया विद्यार्थ्याविरुद्ध केंद्रसंचालकाने / विभागीय मंडळाने प्रकरणपरत्वे फौजदारी गुन्हा दाखल करणे.
६	मंडळाच्या अधिकृत उत्तरपत्रिका, पुरवण्या, आलेख, नकाशे, लॉग टेबल, अनधिकृतपणे मिळवणे/आणि वापर करणे.	मंडळाच्या अधिकृत उत्तरपत्रिका, पुरवण्या, आलेख, नकाशे, लॉग टेबल, अनधिकृतपणे मिळवणे/आणि वापर करणे.	-----	परीक्षार्थ्यांची संबंधित विषयांची संपादनूक रद्द करणे व पुढील एका परीक्षेस प्रतिबंध करणे.
७	मंडळ परीक्षेच्या प्रश्नपत्रिकांची चोरी करणे, मिळविणे, विकणे व विकत घेणे तसेच भ्रमणध्वनी व अन्य इलेक्ट्रॉनिक्स माध्यमावर प्रसारित करणे व मिळविणे.	मंडळ परीक्षेच्या प्रश्नपत्रिकांची चोरी करणे, मिळविणे, विकणे व विकत घेणे तसेच भ्रमणध्वनी व अन्य इलेक्ट्रॉनिक्स माध्यमावर प्रसारित करणे व मिळविणे.	-----	१) परीक्षार्थ्यांची संपूर्ण परीक्षेची संपादनूक रद्द करणे. २) पुढील पाच परीक्षांना प्रतिबंध करणे ३) परीक्षार्थ्याविरुद्ध प्रकरणपरत्वे फौजदारी/सायबर लॉ अॅक्ट अन्वये गुन्हा दाखल करणे.
८	-----	मंडळाने मान्यता न दिलेली अथवा प्रतिबंध केलेली साधने/साहित्य परीक्षा दालनात स्वतःजवळ बाळगणे/वापरणे.	-----	परीक्षार्थ्यांची संबंधित विषयाची संपादनूक रद्द करणे.

अ.क्र.	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (A) परीक्षापूर्व	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (B) परीक्षाकाळात	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (c) परीक्षोत्तर	शास्तीचा तपशील
९	-----	परीक्षा केंद्रावर परीक्षा सुरू असताना विषयाशी संबंधित अथवा अन्य कोणतेही हस्तलिखित, कागद, वह्या, टिपण्या, मार्गदर्शिका, पुस्तकातील पाने, पुस्तक, नकाशे, इ. जवळ बाळगणे/ कपड्यावर/रायटींग पॅडवर/हातावर किंवा शरीराच्या भागावर लिहून ठेवणे. परीक्षार्थ्यांच्या टेबल, खुर्ची, ड्युएल डेस्कमध्ये विषयाशी संबंधित असलेले कॉपी साहित्य आढळणे.	-----	परीक्षार्थ्यांची संबंधित विषयाची संपादनूक रद्द
१०	-----	परीक्षा केंद्रात/परीक्षादालनात कोणत्याही प्रकारचे हत्यार/शस्त्र घेऊन येणे किंवा स्वतःजवळ बाळगणे, धमकावणे व दहशत निर्माण करण्याचा प्रयत्न करणे.	-----	१) परीक्षार्थ्यांची संपूर्ण परीक्षेची संपादनूक रद्द व त्याच्याविरुद्ध पोलीसांत फौजदारी गुन्हा दाखल करणे. २) पुढील पाच वर्ष परीक्षेस प्रतिबंध करणे.
११	-----	उत्तरपत्रिका, पुरवणी/नकाशा व आलेखासोबतच्या पुरवणीचा काही भाग निळ्या किंवा काळ्या शाईव्यतिरिक्त अन्य शाईत (उदा. लाल, हिरवी, इ.) लिहिणे, काळा/निळा बोरू पेन तथा शीर्षकासाठी रंगीत शाई/स्केच पेन व आकृत्यांसाठी हिरवी/लाल शाई किंवा रंगीत पेन्सिलचा वापर करणे / व्हायटनरचा वापर करणे.	-----	संदर्भित भागास गुणदान न करणे.
१२	-----	उत्तरपत्रिकेत/पुरवणीत प्रक्षोभक/ अर्वाच्य भाषेचा वापर, शिवीगाळ लिहिणे किंवा धमक्या देणे, बैठक क्रमांक/फोन नंबर/भ्रमणध्वनी क्रमांक देऊन संपर्क साधण्यास सुचविणे/विनंती करणे. विषयाशी संबंधित नसलेला अन्य मजकूर लिहिणे (चुकीची उत्तरे वगळून).	-----	चौकशी करून परीक्षार्थ्यांची संबंधित विषयाची संपादनूक रद्द करणे.

अ.क्र.	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (A) परीक्षापूर्व	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (B) परीक्षाकाळात	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (C) परीक्षोत्तर	शास्तीचा तपशील
१३	-----	लेखी विनंती, उत्तरपत्रिकेला चलनी नोटा जोडणे/आर्थिक आमिष दाखवणे.	-----	१) उत्तरपत्रिकेस जोडलेली संपूर्ण चलनी रक्कम विभागीय मंडळाने जप्त करणे. २) परीक्षार्थ्यांची संबंधित विषयाची संपादनूक रद्द करणे .
१४	-----	परीक्षादालनात अन्य परीक्षार्थ्यांची उत्तरपत्रिका/पुरवणी/बारकोड जबरदस्तीने/बळजबरीने ताब्यात घेणे, खराब करणे, फाडणे, खोडणे, इ.	-----	१) परीक्षार्थ्यांची संपूर्ण परीक्षेची संपादनूक रद्द. २) पोलीसात गुन्हा दाखल करणे.
१५	-----	परीक्षादालनात कॉपी करण्यास मदत करण्यासाठी अन्य परीक्षार्थ्यांना धमकावणे किंवा बळजबरी करणे.	-----	१) परीक्षार्थ्यांची संपूर्ण परीक्षेची संपादनूक रद्द करणे. २) पोलीसात गुन्हा दाखल करणे.
१६	-----	पर्यवेक्षक, केंद्रसंचालक, परीक्षेशी संबंधित अधिकारी/कर्मचारी तसेच परीक्षक, नियामक, मुख्य नियामक, परिरक्षक यांना स्वतः किंवा अन्य व्यक्तीद्वारे धमकी देणे किंवा दबाव आणणे किंवा मारहाण करणे. परीक्षा यंत्रणेतील घटकांना लाच देण्याचा प्रयत्न करणे.	पर्यवेक्षक, केंद्रसंचालक, परिरक्षक, परीक्षेशी संबंधित अधिकारी/कर्मचारी तसेच परीक्षक, नियामक, मुख्य नियामक यांना स्वतः किंवा अन्य व्यक्तीद्वारे धमकी देणे किंवा दबाव आणणे किंवा मारहाण करणे. परीक्षा यंत्रणेतील घटकांना लाच देण्याचा प्रयत्न करणे..	१) परीक्षार्थ्यांची संपूर्ण परीक्षेची संपादनूक रद्द करणे. २) संबंधित बाधित व्यक्तीने/केंद्रसंचालक यांनी परीक्षार्थ्यांविरुद्ध पोलीसात फौजदारी गुन्हा दाखल करणे.
१७	-----	परीक्षादालनात पकडण्यात आलेले गैरमार्गाचे प्रकरण मंडळाकडे न पाठविण्यासाठी स्वतः अगर इतर व्यक्तीमार्फत केंद्रसंचालक/ उपकेंद्रसंचालक/पर्यवेक्षक यांच्यावर दबाव आणणे.	-----	१) परीक्षार्थ्यांची संपूर्ण परीक्षेची संपादनूक रद्द. २) केंद्रसंचालक यांनी परीक्षार्थ्यांविरुद्ध पोलीसात फौजदारी गुन्हा दाखल करणे.
१८	-----	परीक्षा सुरू असताना इतर परीक्षार्थ्यांबरोबर उत्तराच्या संदर्भात गैरहेतूने संपर्क साधणे/एकमेकांचे पाहून लिहिणे, अन्य परीक्षार्थ्यांस तोंडी उत्तरे सांगणे.	-----	परीक्षार्थ्यांची संबंधित विषयाची संपादनूक रद्द करणे.

अ.क्र.	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (A) परीक्षापूर्व	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (B) परीक्षाकाळात	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (C) परीक्षोत्तर	शास्तीचा तपशील
१९	-----	परीक्षादालनात जाणूनबुजून दोन किंवा दोनपेक्षा अधिक परीक्षार्थ्यांनी एकत्रितरीत्या नकल करणे किंवा गैरमार्गाचा अवलंब करणे/सामुदायिक कॉपी करणे.	-----	परीक्षार्थ्यांची संपूर्ण परीक्षेची संपादनूक रद्द करणे.
२०	-----	परीक्षादालनात परीक्षा सुरू असताना प्रश्नपत्रिकेवर उत्तरे लिहिणे/लिहून दुसऱ्या परीक्षार्थ्यांकडे देणे/प्रश्नपत्रिकेवर उत्तरासाठी खुणा करणे.	-----	परीक्षार्थ्यांची संबंधित विषयाची संपादनूक रद्द करणे.
२१	-----	स्वतःची/दुसऱ्या परीक्षार्थ्यांची उत्तरपत्रिका किंवा पुरवणी उत्तरपत्रिकेची पृष्ठे, पुरवणी उत्तरपत्रिका, बारकोड, हॉलोक्राफ्ट, नकाशा, आलेख पुरवणी नष्ट करणे/नष्ट करण्याचा प्रयत्न करणे, स्वतःबरोबर दालनाबाहेर घेऊन जाणे	-----	१) प्रकरणपरत्वे परीक्षार्थ्यांची संबंधित विषयाची / संपूर्ण परीक्षेची संपादनूक रद्द करणे. २) पोलीसांत गुन्हा दाखल करणे.
२२	-----	परीक्षार्थ्यांकडे आढळून आलेले कॉपी साहित्य परीक्षार्थ्यांनी नष्ट करण्याचा प्रयत्न करणे. (उदा.- खिडकीतून बाहेर फेकणे/फाडून टाकणे/खाणे इ.)	-----	परीक्षार्थ्यांची संबंधित विषयाची संपादनूक रद्द करणे .
२३	-----	परीक्षार्थ्यांनी लिहिलेल्या उत्तरपत्रिका परिरक्षक कार्यालयात जमा झाल्यानंतर परीक्षार्थ्यांनी स्वतः किंवा अन्य व्यक्तीमार्फत बाहेर नेणे व पुनःश्च परिरक्षक कार्यालयात जमा करणे.	परीक्षार्थ्यांनी लिहिलेल्या उत्तरपत्रिका परिरक्षक कार्यालयात जमा झाल्यानंतर परीक्षार्थ्यांनी स्वतः किंवा अन्य व्यक्तीमार्फत बाहेर नेणे व पुनःश्च परिरक्षक कार्यालयात जमा करणे.	१) परीक्षार्थ्यांची संपूर्ण परीक्षेची संपादनूक रद्द २) पोलीसांत गुन्हा दाखल करणे.
२४	-----	स्वतःची किंवा इतर परीक्षार्थ्यांची लिहिलेली उत्तरपत्रिका आणि/किंवा पुरवणी उत्तरपत्रिका अनधिकृतपणे घेऊन येणे/जाणे तसेच परीक्षा केंद्रात अन्य ठिकाणी/परीक्षा केंद्राव्यतिरिक्त अन्य ठिकाणी लिहून आणलेली आणि/किंवा पुरवणी उत्तरपत्रिका अवैधमार्गाने घेऊन जाणे/येणे.	स्वतःची किंवा इतर परीक्षार्थ्यांची लिहिलेली उत्तरपत्रिका आणि/किंवा पुरवणी उत्तरपत्रिका अनधिकृतपणे घेऊन येणे/जाणे तसेच परीक्षा केंद्रात अन्य ठिकाणी/परीक्षा केंद्राव्यतिरिक्त अन्य ठिकाणी लिहून आणलेली आणि/किंवा पुरवणी उत्तरपत्रिका अवैध मार्गाने घेऊन जाणे/येणे.	१) परीक्षार्थ्यांची संपूर्ण परीक्षेची संपादनूक रद्द . २) पोलीसांत गुन्हा दाखल करणे.

अ.क्र.	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (A) परीक्षापूर्व	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (B) परीक्षाकाळात	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (C) परीक्षोत्तर	शास्तीचा तपशील
२५	-----	उत्तरपत्रिका/पुरवणी उत्तरपत्रिका किंवा त्याचा काही भाग (पूर्णतः किंवा अंशतः) परीक्षार्थ्याच्या स्वतःच्या हस्ताक्षरात लिहिलेला नसणे.	-----	परीक्षार्थ्याची त्या विषयाची संपादनूक रद्द.
२६	-----	-----	परीक्षक, नियामक, मुख्य नियामक यांच्याकडे जाऊन अगर अन्यत्र संपर्क साधून उत्तरपत्रिकेत/ पुरवणी उत्तरपत्रिकेत बदल करणे/ उत्तरपत्रिकेत/ पुरवणी उत्तरपत्रिकेत स्वतः अगर अन्य व्यक्तीकडून जादा मजकूर लिहिणे/लिहून घेणे/पाने समाविष्ट करणे.	१) परीक्षार्थ्याची संपूर्ण परीक्षेची संपादनूक रद्द. २) संबंधित दोषी विरुद्ध पोलीसांत गुन्हा दाखल करणे.
२७	-----	-----	माध्यमिक शालान्त प्रमाणपत्र परीक्षेचे/उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र परीक्षेचे प्रमाणपत्र/ गुणपत्रिका प्रतिलिपी किंवा मंडळाद्वारे देण्यात येणाऱ्या इतर कोणत्याही दस्तऐवजात कोणत्याही वेळी अनधिकृतपणे बदल करणे.	१) संबंधित दोषी व्यक्तीविरुद्ध पोलीसात गुन्हा दाखल करणे.
२८	-----	-----	परीक्षार्थ्यांचे कॉपीचे साहित्य उत्तरपत्रिकेमध्ये परीक्षकाकडे जाणे व ते परीक्षकाने उघडकीस आणणे.	परीक्षार्थ्याची संबंधित विषयाची संपादनूक रद्द करणे.
२९	-----	परीक्षार्थ्यांने दिलेल्या अधिकृत लेखनिकाच्या मदतीने अवैध मार्गांचा अवलंब करणे.	-----	१) परीक्षार्थ्याची संबंधित विषयाची संपादनूक रद्द करणे.
३०	-----	-----	गैरप्रकाराच्या चौकशीसाठी अनेक वेळा बोलावूनही परीक्षार्थ्यांने उपस्थित न राहणे/टाळाटाळ करणे/ जबाब देण्यास नकार देणे.	परीक्षार्थ्याची संबंधित विषयाची संपादनूक रद्द करणे.
३१	-----	-----	उत्तरपत्रिकेची छायाप्रत मंडळाकडून प्राप्त करून घेतल्यानंतर संबंधित उत्तरपत्रिकेची छायाप्रत प्रसार माध्यमांना देणे व मंडळाची बदनामी करणे.	परीक्षार्थ्याची संबंधित विषयाची संपादनूक रद्द करणे.

अ.क्र.	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (A) परीक्षापूर्व	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (B) परीक्षाकाळात	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (c) परीक्षोत्तर	शास्तीचा तपशील
३२	-----	परीक्षार्थीने कोणत्याही प्रकाराने स्वतःची ओळख देणे.(उदा. विशिष्ट खुण करणे, चिन्ह काढणे, नांव पत्ता लिहिणे,मोबाईल/फोन क्रमांक , शाळेचे/केंद्राचे/ गावाचे नांव, बैठक क्रमांक, अथवा अन्य कोणत्याही प्रकारे ओळख पटविणारी बाब.)	-----	परीक्षार्थ्याची संबंधित विषयाची संपादनूक रद्द करणे.